

Asia: VN/27126/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa sekä eräksi muiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunto

Huomiot hallituksen esityksen yleisperusteluihin (esityksen luvut 1-5 ja 8-12)

Hallituksen esitys yhden luukun mallista vie suomalaisia lupakäytäntöjä parempaan suuntaan. Ympäristö- ja muiden lupien käsittely, useat kaavatasot sekä näihin liittyvät valitusmenettelyt voivat venyä vuosien mittaiseksi.

Vihreän siirtymän etusijamenettelyssä, joka on suunniteltu nopeuttamaan ympäristön ja vesilain mukaisten lupahakemusten käsittelyä hankkeissa, jotka edistävät vihreää siirtymää, ydinenergiaa ei ole otettu huomioon. Tämä tarkoittaa, että ydinenergiaan liittyvät hankkeet, kuten ydinvoimalaitosten rakentaminen, käyttö lupien myöntäminen tai muut ydinenergiaan liittyvät investoinnit, eivät kuulu niihin hanketyyppeihin, joille voidaan myöntää etusija lupakäsittelyssä.

FinNuclear Ry kannattaa esitystä kokonaisuudessaan, mutta ehdottaa että lopullisen lakiesityksen valmistuessa on otettu huomioon ydinenergia ja sen ottaminen vihreiden investointien etusijamenettelyn piiriin.

1 luku Yleiset säännökset

-

2 luku Yhteispisteviranomainen

-

3 luku Asioiden käsittely Lupa- ja valvontavirastossa

Etusijamenettely ja ydinenergia

11 § Eräiden vihreän siirtymän hankkeiden määräaikainen etusija

Suomelle on annettu erinomaiset edellytykset menestyä puhtaassa siirtymässä. Investointeja puhtaaseen energiantuotantoon tarvitaan lisää, kun fossiiliset polttoaineet korvataan teollisuudessa, liikenteessä ja lämmityksessä. Onnistuessaan muutos tuo Suomeen myös uusia teollisuuden investointeja, ja niiden seurauksena työpaikkoja ja elinvoimaisuuden kasvua.

Etusijamenettelyssä on keskitytty erityisesti uusiutuvaan energiaan ja sen tukemiseen, kuten tuuli- ja aurinkoenergiaan, energiavarastoihin, vedyn tuotantoon ja hyödyntämiseen sekä hiilidioksidin talteenottoon ja varastointiin liittyviin hankkeisiin. Lisäksi etusija annetaan hankkeille, jotka edistävät teollisuusprosessien sähköistämistä uusiutuvalla energialla ja fossiilisten polttoaineiden korvaamista.

Vaikka ydinenergia on vähähiilinen energianlähde, sitä ei ole sisällytetty vihreän siirtymän etusijamenettelyn piiriin. Tämä johtunee osittain siitä, että ydinenergian osalta lupaprosessit ovat monimutkaisempia ja niihin liittyy erityisiä turvallisuus- ja säteilyturvavaatimuksia, jotka käsitellään eri lainsäädännön ja menettelyjen mukaisesti kuin vihreän siirtymän puitteissa edistettävät hankkeet.

Ydinenergialla on tässä kehityksessä tärkeä rooli. Puhtaan energian Suomi tarvitsee lisää ydinenergiaa tuottamaan ennakoitavaa ja päästötöntä sähköä, lämpöä, prosessihöyryä ja vetyä.

Suomella on edellytys olla edelläkävijä ydinenergian hyödyntämisessä muun muassa kaukolämmön ja fossiilivapaan teräksen tuotannossa.

Edellä mainituista syistä FinNuclear Ry esittää, että ydinenergia lisätään esitysluonnoksen 11 §:n vihreän siirtymän hankkeiden määräaikaisen etusijamenettelyn hankeluetteloon teknologianeutraaliuden periaatteen mukaisesti.

Etusija on määräaikainen vuoteen 2030 asti ja koskee vesi- ja ympäristölupien käsittelyä. Useat yritykset ovat ilmaisseet kiinnostuksensa uusia ydinenergiainvestointeja kohtaan, ja osa hankkeista voi edetä vesi- ja ympäristölupavaiheeseen jo 2020-luvun aikana. Vesi- ja ympäristölupien käsittely valitusprosesseineen voi ilman etusijamenettelyä viedä useita vuosia ja hidastaa huomattavasti hankkeiden etenemistä.

4 luku Eräiden lupamenettelyiden yhteensovittaminen

-

5 luku Yhteiskäsittely

-

6 luku Asioiden ratkaiseminen

-

7 luku Erinäiset säännökset

-

Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta

-

Laki vesilain muuttamisesta

-

Laki luonnonsuojelulain muuttamisesta

-

Laki ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain muuttamisesta, VN asetusmuutosluonnos ympäristövaikutusten arvioinnista ja asetusmuutoksen muistio

-

Muut lakiehdotukset

-

Muut kommentit

-

Varjonen Harri
FinNuclear Association